

Участието в конкурса за получаване на разрешение се реализира чрез подаване на заявление, към което се прилагат редица документи. Образецът на заявлението е утвърден от Министерството на финансите. (виж в края на наръчника Заявление за участие в конкурс)

БЕЛЕЖКА! Заявленията с приложените към тях документи се подават в Министерството на финансите в запечатан плик, върху който се отбелязват предметът на конкурса и пълното наименование и адресът на заявителя.

Седалището на Министерството на финансите се намира в гр. София п.к. 1040, ул. „Г. С. Раковски“ № 102.

Установяването на фактите и обстоятелствата, удостоверяващи изпълнението на изискванията, регламентирани в чл. 209, ал. 2, т. 1, т. 2, т. 3 и т. 4 от ЗКПО, се удостоверява чрез извършване на проверка по служебен път от Министерството на финансите.

В тежест на лицата, кандидатстващи за получаване на разрешение за извършване на дейност като оператор, е да удостоверят изпълнението на изискването по чл. 209, ал. 2, т. 5 от ЗКПО – че се представляват от лица, които: а) не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани, като за българските граждани обстоятелството относно съдимостта се установява служебно; б) не са били членове на управителен или контролен орган на дружество, прекратено с обявяване в несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори. Същото се извършва чрез представяне на документи към подаденото заявление.

Наредбата изброява задължителни и допълнителни документи, които кандидатите следва да прилагат към заявлението.

Задължителни документи към заявлението:

1. Документи, удостоверяващи изпълнение на изискването по чл. 209, ал. 2, т. 5, б. „а“ от ЗКПО:

– свидетелство за съдимост или електронно служебно свидетелство за съдимост, издадено по реда на чл. 35б от Наред-

ба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост (обн., ДВ, бр. 24 от 2008 г.);

- за чуждите граждани - обстоятелствата се удостоверяват чрез декларация.

2. Декларация, удостоверяваща изпълнение на изискването по чл. 209, ал., т. 5, б. „б“ от ЗКПО - съобразно приложеното по-долу съдържание:

ДЕКЛАРАЦИЯ

По чл. 209, ал. 2, т. 5, б. „б“ от ЗКПО

Долуподписаният(та) ,
ЕГН: , л. к. № , издадена на от , в качеството си на
. (собственик, управител, изпълнителен директор, пълномощник) на
. (фирма на търговеца, седалище и адрес на управление, ЕИК по БУАСТАТ)

ДЕКЛАРИРАМ:

че дружеството, подало заявление за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна, се представлява от лица, които не са били членове на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредиторите.

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 от НК за посочване на неверни данни.

Дата: Декларатор:

(име и подпис)

ГЛАВА ВТОРА

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ВАУЧЕРИТЕ ЗА ХРАНА ПО ЗАКОНА ЗА КОРПОРАТИВНОТО ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ (ЗКПО)

Раздел I

Данъчно облагане на разходите за ваучерите за храна по ЗКПО

При условие че разходите могат да бъдат определени като социални по смисъла на § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО, то определящото за тяхното данъчно облагане е обстоятелството дали са предоставени в натура или не. В тази връзка са възможни следните хипотези:

- когато са предоставени в натура, подлежат на облагане с данък върху разходите съгласно чл. 204, ал. 1, т. 2 от ЗКПО;
- когато не са предоставени в натура, спрямо тях се прилага разпоредбата на чл. 205 от ЗКПО, която предвижда, че социалните разходи, които не са предоставени в натура, представляващи доход на физическо лице, се облагат при условията и по реда на ЗДДФЛ.

Данъчният режим за облагане на социалните разходи за храна е регламентиран в нормите на чл. 204 и чл. 214 от ЗКПО. По силата на чл. 204, ал. 1, т. 2, б. „б“ от ЗКПО разходите за ваучери за храна, предоставени в натура на работници и служители и на лица, наети по договор за управление и контрол, подлежат на облагане с окончателен данък.

Данъчната основа, определена по реда на чл. 214 от ЗКПО, включва сумата от данъчните основи за месеците на календарната година, както следва:

- при разходи над законоустановения допустим необлагаем праг от 80 лв. (за 2022 г. – над 200 лв.) месечно за всяко наето лице – **сумата над 80 лв., съответно над 200 лв.**

- при неизпълнение на условията за освобождаване от окончателен данък на разходите за ваучери за храна – **целият размер на начислените разходи за календарния месец.**

ПРИМЕР | В случай че за месеците на календарната 2022 г. са предоставени ваучери за храна в размер до 200 лв. месечно за всяко наето лице, но без да е спазено изискването на Наредба № 7/2003 г. **допустимият размер до 200 лв. месечно за всяко наето лице на разходите за ваучери за храна и месеците на 2022 г., през които могат да се ползва тази социална придобивка, да са уговорени между работодателя и представителя/представителите на работниците и служителите, ще се считат за необлагаеми разходите за ваучери за храна само в размера, който е бил последно уговорен.**

ОСОБЕНОСТ!

Когато установяваме спазено ли е изпълнението на условията за освобождаване от окончателен данък на разходите за храна, изследваме всяко едно от следните изисквания:

- изискванията по чл. 209 от ЗКПО;
- изискванията за документална обосновааност на разхода за ваучери за храна;
- изискванията за „социални разходи, предоставени в натура“.

ВАЖНО! Съгласно § 1, ал. 8 от ПЗР на ЗДБРБ за 2022 г. данъчната основа за определяне на данъка върху разходите по чл. 204, ал. 1, т. 2, буква „б“ от ЗКПО за 2022 г. е сумата от данъчните основи за месеците на 2022 г., определени по реда на т. 1 и 2:

1. данъчната основа за определяне на данъка върху разходите за календарния месец е превишението на тези разходи над

- ваучерите за храна трябва да са в еднакъв размер (т.е. да се определи сума за отработен ден) и еднаква база (реално отработени дни) и размерът не зависи от заеманата длъжност или постигнатите трудови резултати;

- социалната придобивка е на разположение на всички наети лица, т.е. тя може да се ползва от всички тях.

В хипотезата, когато ваучерите за храна се предоставят на всички служители, в т.ч. и на лицата, които трайно отсъстват от работа във връзка с временна неработоспособност и майчинство, изискването за общодостъпност също не е нарушено.

Когато обаче се възприеме смесен подход за предоставяне на ваучери за храна (например 80 лв. месечно за служителите, които ползват дългосрочен отпуск, и 100 лв. месечно за всички останали служители), следва да се има предвид, че предоставянето на придобивката в различен размер представлява неизпълнение на изискването за общодостъпност, предвидено в § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО, което, от своя страна, изключва извършените разходи за ваучери за храна от кръга на социалните разходи по смисъла на тази разпоредба. В този случай предоставеното от работодателя (ваучери за храна) ще носи белезите на възнаграждение, чието данъчно третиране е уредено в ЗДДФЛ.

ВЪПРОС | Къде трябва да са налични изискванията за общодостъпност на социалната придобивка и условията по чл. 209 от ЗКПО в случаите, когато ваучерите за храна се предоставят на работници и служители, изпратени от работодателя си по реда на чл. 107р от КТ за осигуряване на временна работа в предприятие ползвател?

Със становища с изх. № 24-39-51/13.05.2016 г. и изх. № 24-39-130/14.05.2019 г. на НАП е даден отговор на поставения въпрос, като е прието, че при изпълнение на работата, за която работникът или служителят е изпратен, предприятието ползвател е длъжно да му осигурява основни условия на труд и заетост и равно третиране, каквито е осигурило на останалите работници и служители, които работят при него и изпълняват същата или сходна работа или длъжност, включително здравословни и безопасни условия на труд (чл. 107т, ал. 2

от КТ). От своя страна, при изпълнение на работата си в предприятието ползвател работникът има право на трудово възнаграждение, участие в Общото събрание на работниците и служителите и на социално-битово и културно обслужване (чл. 107х, ал. 1, т. 1, 4 и 8 от КТ). Ал. 2 на същата разпоредба изрично забранява работниците и служителите по договори за временна заетост да бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение само поради временната им работа в сравнение с останалите работници и служители, които работят в предприятието ползвател. Тези разпоредби дават право на работниците по договори за временна заетост да участват в разпределянето на средствата за социално-битово и културно обслужване и да получават съответните социални придобивки. Предвид задължението на предприятието, осигуряващо временна заетост, да начислява и изплаща трудовото възнаграждение, следва да се приеме, че то се явява платец и на съответните социални придобивки, но не от свое име, а от името на предприятието ползвател.

В описания случай изпратените работници са под контрола на предприятието ползвател, поради което в становището е направен изводът, че изпълнението на изискванията на закона следва да бъдат преценявани не при предприятието работодател, а при предприятието ползвател. (виж Становище с изх. № 24-39-51 от 13.05.2016 г. на НАП и Становище с изх. № 24-39-130 от 14.05.2019 г. на НАП в края на наръчника)

2. Специални условия, предвидени в разпоредбата на чл. 209, ал. 1 от ЗКПО

Съгласно разпоредбата на чл. 209, ал. 1 от ЗКПО **не се облагат с данък** социалните разходи по чл. 204, ал. 1, т. 2, б. „б“ от ЗКПО в определената граница на максимален размер – до 80 лева месечно за всяко наето лице, а за 2022 г. – до 200 лева месечно за всяко наето лице, когато са налице едновременно следните три условия:

1. договореното основно месечно възнаграждение на лицето в месеца на предоставяне на ваучерите е не по-малко от средномесечното договорено основно възнаграждение на лицето за

По силата на чл. 131б, ал. 1 от ЗДДС при продажбата на МЦВ не възниква доставка на стоките или услугите, за които се отнася ваучерът. В резултат на това при продажбата на издаден от здравното заведение ваучер не възниква доставка, нито, ако при нея даден разпространител действа от свое име, нито при покупката му от краен клиент.

Доставка възниква единствено при фактическото предоставяне на избраната от клиента услуга или пакет от услуги от страна на здравното заведение. Тогава се определя и при коя от предоставените услуги възниква облагаема доставка, за заплащане на която е използван ваучерът. Данъчната основа за облагането на доставката се определя по реда на чл. 26, ал. 10 от ЗДДС. В съответствие с него данъчната основа на доставката на стоки или услуги, предоставени срещу многоцелеви ваучер, е равна на платената за ваучера сума или – при липсата на информация за тази сума – на паричната стойност, посочена върху самия ваучер или в свързаната с него документация, без данък по този закон, свързан с доставените стоки или услуги. Това означава, че когато само част от стойността на ваучера е използвана за заплащане на облагаеми услуги, данъчната основа за начисляване на дължимия данък за доставката, за която е използван МЦВ, следва да бъде равна на съответната част от стойността му, съответстваща на стойността без ДДС на доставените облагаеми услуги.

Внимание! Предвид това, че когато на клиента се издава ваучер, за който той заплаща сума за правото на бъдеща покупка на стоки и/или услуги, на практика е налице авансово плащане по бъдеща облагаема доставка, то по силата на чл. 25, ал. 7 от ЗДДС данъкът става изискуем при получаване на плащането. В резултат на това възниква въпрос дали е законосъобразно данъкът за многоцелевите ваучери да се дължи едва при доставката на стоките или услугите, закупени с него, а не при неговото издаване.

По въпроса е дадено становище с Разяснение № 24-3314 от 10.07.2014 г. на НАП и с Писмо изх. № 16-12103/28.03.2014 г. на Дирекция „Данъчна политика“ към МФ относно приложение на разпоредбите на ЗДДС, ЗКПО, ЗДДФЛ и осигурително-

то законодателство при предоставени от търговска верига ваучери за отстъпки, карти за отстъпки на персонала и подаръчни ваучери, както и документирането им по реда на Наредба № Н-18. В съответствие с него „в случаите на авансово плащане данъкът става изискуем, преди да е налице доставка, но за да настъпи изискуемост на данъка, следва да е налице достатъчно информация относно бъдещата доставка, а именно съществените елементи от бъдещата доставка на стоките трябва бъдат точно определени“. Следователно плащания по отношение на стоки, които не са достатъчно ясно конкретизирани (възможен предмет на бъдещата доставка е широка гама стоки, какъвто е предметът на многоцелевите ваучери), не могат да бъдат обект на облагане с ДДС. В този смисъл е и становището по въпроса, изразено в практиката на Съда на Европейския съюз (СЕС - Решение по дело C-419/02 от 21.02.2006 г.).

4. Приложението на Наредба № Н-18¹ при доставки, свързани с ваучери

На основание чл. 118, ал. 1 от ЗДДС всяко регистрирано и нерегистрирано по този закон лице е длъжно да регистрира и отчита извършените от него доставки/продажби в търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от ФУ (фискален бон) или чрез издаване на касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност (системен бон), независимо от това дали е поискан друг данъчен документ.

Съгласно чл. 118, ал. 3 от ЗДДС фискалният и системен бон са хартиени документи, регистриращи продажба/доставка на стока или услуга в търговски обект, по която се плаща в брой, с чек, с ваучер, с банкова кредитна или дебитна карта или с други заместващи парите платежни средства, из-

¹ Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин (загл. изм. - ДВ, бр. 80 от 2018 г.), в сила от 01.01.2007 г. - обн., ДВ, бр. 106 от 27.12.2006 г.

документ, съдържащ реквизитите по чл. 6, ал. 1 от ЗСч. Същият не представлява данъчен документ по смисъла на чл. 112 от ЗДДС и не подлежи на отразяване в дневника за продажбите на оператора и в дневника за покупките на работодателя.

Остава налице обаче услугата по отпечатване на ваучерите, която операторът оказва на работодателя (чл. 13, ал. 2, изречение първо от Наредба № 7). Същата е облагаема с ДДС, който данък трябва да бъде начисляван от оператора на работодателя.

Въпросът относно правото на работодателя на данъчен кредит за доставката на оператора е, както в посоченото при работа с ВКЦ за храна.

A.2. От работодателя на работниците и служителите му

Не възниква доставка. Аргументите – основание за липса на доставка на стоки или услуги са, както при ВКЦ, т.е. налице са взаимоотношения между работодателя и лицата, на които се предоставят ваучерите, при които липсва доставка (в хипотезата на чл. 2, т. 1 от ЗДДС).

A.3. При търговеца/доставчика към ползвателите на МЦВ за храна

При ползването на МЦВ – ваучери за храна доставка възниква при фактическото предоставяне на стоки или извършване на услуги от доставчика към лицето, предоставило ваучера за храна като заплащане (или част от него) за получаването на стоките/услугите. Данъчната основа ще се определя съобразно стойността, посочена в самия ваучер.

Неизползвани ваучери в рамките на срока им на валидност – тези, непредявени от работника или служителя като инструмент за плащане на доставчик, с когото операторът е сключил договор за обслужване, няма да водят до каквито и да са данъчни събития и начисляване на ДДС.

Услугата по осребряване на ваучерите за храна, оказвана от оператора на доставчика, ще е налице и при многоцелевите ваучери. Както вече казахме по-горе, тя е облагаема с ДДС от 20 на сто, като за нея данъкът се начислява от оператора на доставчика на храната.

При МЦВ за храна между доставчика на стоките/услугите и

оператора, както казахме, липсва данъчно събитие по отношение на храната. Операторът обаче трябва да осребри ваучерите на доставчика – да му изплати номиналната им стойност. В тази връзка доставчикът следва да издава на оператора документ за получаваните суми, съдържащ реквизитите по чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството. Това не е данъчен документ, поради което и не се отразява в дневника за продажбите на доставчика и в дневника за покупките на оператора.

2. Закljučения относно документирането, облагането и отчитането на ДДС при ползването на ваучери за храна

За целите на ЗДДС ваучерите за храна се приемат за заместващи парите платежни средства, в резултат на което разплащанията между работодател и оператор и между оператор и търговец по отношение на номиналната стойност на ваучерите не представляват доставка по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗДДС. Предвид това за номиналната стойност на ваучерите не следва да се издава данъчен документ по смисъла на закона.

При работа с ваучери за храна задълженията по ЗДДС на участниците във ваучерната верига зависят основно от вида на използваните ваучери. Макар и рядко, при съществуващите в момента обстоятелства е възможно издаването и използването и на ВКЦ за храна. Операторът е този, който определя от кой тип са издаваните от него ваучери и следва задължително да информира останалите участници във веригата от кой тип са дадените конкретно предоставени им ваучери. Въпреки че това не е нормативно регламентирано като тяхно задължение, информацията е особено необходима на търговците/доставчиците, за да знаят кой е получател на доставките им за целите на ЗДДС.

За целта и предвид разпоредбите на чл. 17 – 19 от Наредба № 7 при ефективно предоставяне на ваучерите на работодателите под формата на книга операторът води информация за броя, серийните номера и вида на отпечатаните от него ваучери, като за целта е целесъобразно съставянето на справка, опис, протокол или други, съпътстващи предоставянето на ваучерите на работодателите документи.

ГЛАВА ПЕТА

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ВАУЧЕРИТЕ ЗА ХРАНА КАТО ФОРМА НА ПЛАЩАНЕ НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ В НАТУРА

Използването на ваучерите като инструмент за задоволяване на социално-битовите и културни потребности на работниците, служителите и на лицата, наети по договор за управление и контрол от предприятията, изисква съответното счетоводно отчитане и представяне в счетоводните регистри на работодателите. За правилното отчитане и респективно представяне на социалните придобивки като форма на социален разход, предоставен в натура, следва да вникнем в икономическата същност на ваучерите за храна. Следва да отбележим, че в целия процес по използването на ваучерите за храна са засегнати четирима различни участници, а именно:

1. Предприятието – работодател;

2. Персоналът – работниците, служителите и лицата, наети по договор за управление и контрол (ДУК), които имат съответното трудово или извънтрудово правоотношение с предприятието – работодател;

3. Операторите, получили разрешение от министъра на финансите по ред, определен с наредба⁵ на министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите, които отпечатват, разпространяват и отговарят за организирането, контрола и заплащането на стоки и услуги, посредством заплащане с ваучери за храна;

⁵ Наредба № 7 от 9 юли 2003 г. за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна и осъществяване дейност като оператор, в сила от 25.07.2003 г., издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 66 от 25.07.2003 г., последно изм., ДВ, бр. 6 от 18.01.2019 г.

4. Търговците, които продават стоки и услуги, приемащи ваучерите за храна като законно платежно средство.

Поглеждайки в списъка по-горе, установяваме, че трима от общо четиримата участници по веригата представляват предприятия, имащи задължението да водят счетоводна отчетност, което предполага и специфични счетоводни записвания и представяне на търговско-правните сделки и събития във финансовите отчети, съставени в съответствие с възприетата счетоводна база – НСС или МСФО. Нашата задача в последната глава на настоящия наръчник е да дадем възможните счетоводни записвания, които всеки един участник по веригата следва да направи в своите хронологични счетоводни регистри, когато става въпрос за използването на ваучерите за храна като платежно средство и като форма на плащане на възнагражденията на наетия персонал в натура. Това означава, че ще обходим целия процес по отпечатване на ваучерите, тяхното закупуване от страна на предприятията – работодатели, тяхното последващо раздаване на наетите лица, включително и дейностите, свързани с използването на ваучерите като законно платежно средство за предоставени стоки и услуги от страна на търговците и окончателното осребряване на ваучерите за храна от операторите в полза на търговците, предоставили стоките и услугите, които се заплащат с въпросните ваучери.

Пак да повторим легалната дефиниция на понятието „*ваучер за храна*“, дадено в § 1, т. 36 от ДР на ЗКПО – вид книжа за замяна, предоставени чрез работодателя на работниците и служителите, включително на тези по договори за управление, които се използват като разплащателно средство в ресторанти, заведения за бързо обслужване и обекти за търговия с храна съгласно сключен договор за обслужване с оператор. В зависимост къде се намира в обращение измежду четиримата участници по веригата, ваучерът за храна следва да се представи като **паричен финансов инструмент** или като **паричен еквивалент**. Според дефинициите, дадени в точка 1 от СС 32 – Финансови инструменти, като *паричен финансов инструмент* се разглежда онзи финансов инструмент, който ще бъде получен или платен като фиксирана или определена парична сума. Имайки предвид, че всеки ваучер за храна има

Приложения към Наредба № 7 от 9 юли 2003 г. за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна и осъществяване дейност като оператор

Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2

(Изм.- ДВ, бр. 1 от 2009 г., в сила от 06.01.2009 г., предишно Приложение към чл. 19, ал. 2 - ДВ, бр. 7 от 2010 г., в сила от 26.01.2010 г., доп. - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

**Справка за предоставените ваучери за храна за периода
от го**

Наименование
(пълно наименование на оператора)

Министерство
на финансите
Вх. №/.....
.....

Седалище и адрес на управление
.....

ЕИК от Агенцията по
вписванията/ЕИК по БУАСТАТ
.....

Наименование на работодателя	ЕИК от Агенцията по вписванията/ ЕИК по БУАСТАТ на работодателя	Брой на предоставените ваучери за съответната номинална стойност	Номинална стойност на ваучера	Обща номинална стойност
------------------------------	---	--	-------------------------------	-------------------------

Обща номинална стойност

Общ брой предоставени ваучери за храна

Управител:
(погнус и печат)

